Eduskunta
Sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

HE 129/2024 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain ja lääkelain muuttamisesta sekä sairausvakuutuslain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen 2 momentin kumoamisesta HE129/2024 vp

1. Lausuntopyyntö

Suomen Yrittäjät kiittää lausuntopyynnöstä, ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

1.1. Apteekkien kokonaisuudistus

Esitystä on näkemyksemme mukaan katsottavana osana apteekkiuudistusta ja apteekkeihin kohdistuvia säästöjä.

Kyseessä on vaalikauden ensimmäinen apteekkileikkaus, jonka apteekkivaikutus on -12 Me. Vuonna 2026 on tarkoitus säästää 30 miljoonaa euroa julkisesta taloudesta apteekkitaloutta uudistamalla (vaikutus apteekeille riippuu toteutustavasta, arviolta -30–47 M€). Lisäksi julkisen talouden suunnitelmassa on vuodelle 2027 vielä kohdentamaton 10 miljoonan lääkekorvaussäästö. Kokonaisuudessaan apteekkeihin kohdistuu siis merkittävä määrä leikkauksia tällä vaalikaudella.

Itsehoitolääkkeiden myyntikanavien laajentamissuunnitelmat vaikuttavat myös suoraan apteekkien talouteen.

Toisaalta lääkevalmisteiden kohtuullisia tukkuhintoja ehdotetaan alennettavaksi 1,5 prosenttia maaliskuun alusta 2025, joka helpottaa hieman apteekkien toimintaedellytyksiä.

Hallituksen apteekkeihin kohdistamat leikkaukset ja uudistukset ovat kokonaisuudessaan isoja, ja ne tulisi tehdä hallitusti ja kokonaisvaikutukset arvioiden. Hallitusohjelmassa on sitouduttu maanlaajuiseen apteekkiverkostoon, ja sitä kirjausta ei pitäisi leikkauksilla vaarantaa.

1.2. Uusi velvollisuus apteekeille

Esitys sisältää uusia yrittäjälle tulevia velvollisuuksia: aiemmin apteekin on pitänyt antaa hintaneuvontaa. Nyt tulee tarjota halvinta lääkevaihtoehtoa ja myös tarjoutua tilaamaan se asiakkaalle. Varmasti harva tähän tilaamismahdollisuuteen tarttuu, koska viitehintajärjestelmän sisällä lääkkeiden hintaerot ovat 50 sentin sisällä.

Vuonna 2025 halvempiin vaihto laajenee myös biologisiin lääkkeisiin, josta on myös odotettavissa merkittäviä hinnan alennuksia. Yhteiskunnan ja asiakkaan kannalta tämä hinnan aleneminen on positiivista, mutta se vaikuttaa osaltaan apteekin toimentuloon.

Suomen Yrittäjät ei kannata uusien velvoitteiden säätämistä.

1.3. Alkuomavastuun nosto

Alkuomavastuun nosto 50 eurosta 70 euroon on osalle asiakkaista liian suuri korotus yhdessä lääkkeiden ALV-korotuksen ja yleisten hintojen nousun lisäksi. Jo nyt lääkkeitä jätetään ostamatta hinnan takia, tai käytetään liian vähän, esimerkiksi vain joka toinen päivä. Tällä on seurauksensa sairauksien pahentumisen kautta tuottaen valtiolle lisäkuluja. Kaikilla vähävaraisilla ei ole osaamista taikka kykyä hakea taloudellista tukea.

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Tanja Matikainen
Kunta- ja elinkeinoasioiden päällikkö